

ODPORÚČANIE KOMISIE**z 11. októbra 2004****o monitorovaní bežných hodnôt dioxínov a PCB podobných dioxínom v potravinách**

(oznámené pod číslom K(2004) 3462)

(Text s významom pre EHP)

(2004/705/ES)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na druhú zarážku v jej článku 211,

keďže:

- (1) Nariadenie Komisie (ES) č. 466/2001 z 8. marca 2001, ktorým sa stanovujú maximálne hodnoty niektorých cudzorodých látok v potravinách⁽¹⁾, stanovuje maximálne hodnoty dioxínov v potravinách.
- (2) Napriek tomu, že z toxikologického hľadiska by sa na dioxíny, furány a PCB podobné dioxínom mala vzťahovať akákoľvek hodnota, maximálne hodnoty boli stanovené iba pre dioxíny a furány, nie však pre PCB podobné dioxínom, a to z dôvodu obmedzeného množstva údajov týkajúcich sa ich prevahy, ktoré sú k dispozícii. Uvedené nariadenie stanovuje preskúmanie maximálnych hodnôt po prvýkrát najneskôr do 31. decembra 2004 na základe nových údajov o prítomnosti dioxínov a PCB podobných dioxínom, najmä s cieľom zahrnúť PCB podobné dioxínom medzi hodnoty, ktoré je potrebné určiť.
- (3) Nariadenie (ES) č. 466/2001 stanovuje ďalšie preskúmanie maximálnych hodnôt dioxínov a PCB podobných dioxínom najneskôr do 31. decembra 2006 s cieľom podstatne znížiť maximálne hodnoty.
- (4) V rámci Európskeho spoločenstva je nevyhnutné zhromažďovať spoľahlivé údaje o prítomnosti dioxínov, furánov a PCB podobných dioxínom v čo najširšom spektre potravín, aby sa vytvoril jasný obraz o časovom vývoji bežnej prítomnosti týchto látok v potravinách.
- (5) Vzťah medzi prítomnosťou dioxínov, furánov, PCB podobných dioxínom a PCB, ktoré nie sú podobné dioxínom, je dôležitý, avšak prevažne neznámy. Je

preto vhodné, podľa možnosti, analyzovať vybrané vzorky z hľadiska prítomnosti PCB, ktoré nie sú podobné dioxínom.

- (6) Odporúčaním Komisie 2002/201/ES zo 4. marca 2002 o znížení prítomnosti dioxínov, furánov a PCB v krmivách a potravinách⁽²⁾ sa odporúča, aby členské štáty vykonávali náhodné monitorovanie zamerané na prítomnosť dioxínov, furánov a PCB podobných dioxínom v potravinách v primeranom rozsahu k ich výrobe a spotrebe potravín. Toto monitorovanie by sa malo vykonávať v súlade s podrobnými usmerneniami stanovenými Stálym výborom pre potravinový reťazec a zdravie zvierat. Tieto usmernenia by mali, s cieľom zabezpečiť vysoký stupeň jednotnosti v rámci Európskej únie, zahŕňať ustanovenia, *inter alia*, týkajúce sa minimálnej frekvencie a formátu predkladania správ o výsledkoch.
- (7) Je dôležité, aby sa Komisii hlásili údaje o týchto informáciách pravidelne. Komisia zabezpečí zhromažďovanie týchto údajov v databáze, ktorá bude dostupná verejnosti na účely konzultácie.
- (8) Česká republika, Estónsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovinsko a Slovensko pristúpili 1. mája 2004 do Európskeho spoločenstva. Je vhodné, aby sa nové členské štáty zúčastňovali na programe monitorovania čo najskôr. Pripúšťa sa však, že pre tieto nové členské štáty by bolo vhodné predvídať prechodné dojednanie a že pre tieto nové členské štáty sa preto neodporúča žiadna podrobná minimálna frekvencia náhodného monitorovania zameraného na prítomnosť dioxínov, furánov a PCB podobných dioxínom v potravinách,

ODPORÚČA:

1. Aby členské štáty vykonávali od roku 2004 až do 31. decembra 2006 monitorovanie bežnej prítomnosti dioxínov, furánov a PCB podobných dioxínom v potravinách prostredníctvom odporúčanej minimálnej frekvencie vzoriek, ktoré sa majú každý rok analyzovať, ako sa na usmernenie uvádza v tabuľke prílohy I. Frekvencia vzoriek by sa mala preskúmať každý rok na základe získaných skúseností.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 77, 16.3.2001, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 684/2004 (Ú. v. EÚ L 106, 15.4.2004, s. 6).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 67, 9.3.2002, s. 69.

2. Aby sa Česká republika, Estónsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovinsko a Slovensko čo najskôr zúčastňovali na programe monitorovania zameraného na prítomnosť dioxínov, furánov a PCB podobných dioxínom v potravinách. Frekvencia vzoriek, ktoré sa majú analyzovať každý rok v Českej republike, Estónsku, na Cypre, v Lotyšsku, Litve, Maďarsku, na Malte, v Poľsku, Slovinsku a na Slovensku, sa stanoví od roku 2005.
3. Aby členské štáty pravidelne poskytovali Komisii údaje s informáciami a v príslušnom formáte na účely ich zhromaždenia do jednej databázy, tak ako je uvedené v prílohe II. Je vhodné poskytnúť údaje získané za posledné roky prostredníctvom analytickej metódy, ktorá je v súlade s požiadavkami stanovenými v smernici Komisie 2002/69/ES z 26. júla 2002, ktorou sa ustanovujú metódy odberu vzoriek a analytickej metódy pre úradnú kontrolu dioxínov a na stanovenie PCB podobných dioxínom v potravinách⁽¹⁾, ako aj údaje odrážajúce bežné hodnoty.
4. Aby, pokiaľ je to možné, členské štáty podrobili tie isté vzorky analýze zameranej na prítomnosť PCB, ktoré nie sú podobné dioxínom.

V Bruseli 11. októbra 2004

Za Komisiu
David BYRNE
člen Komisie

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 6.8.2002, s. 5. Smernica zmenená a doplnená smernicou 2004/44/ES (Ú. v. EÚ L 113, 20.4.2004, s. 17).

PRÍLOHA I

Tabuľka: Prehľad odporúčaného minimálneho počtu vzoriek potravín, ktoré sa majú každý rok analyzovať. Distribúcia vzoriek spočíva na výrobe v jednotlivých krajinách. Zvláštna pozornosť je venovaná potravinám, od ktorých možno očakávať zvýšené kolísanie bežných hodnôt dioxínov, furánov a PCB podobných dioxínom. Toto sa týka najmä rýb.

Krajina (1)	Počet (1)	Mäso a mäsové výrobky (2)				Ryby a výrobky z rýb (3)		Mlieko a mliečne výrobky (4)		Vajcia (5)		Oleje a tuky (6)			Ovocie, zelenina a obilniny (7)		
		Hovädzie mäso	Bravčové mäso	Mäso z oviec	Hydina	Pečeň	Ryby	Výrobky akvakultúry	Mlieko	Maslo/syry/jogurty	Vajcia	Vajcia z voľne chovanej hydiny	Živočíšne	Rastlinné	Rybí olej/potravinové doplnky	Zelenina	Ovocie
Belgicko	53	4	4	2	4	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3	2	2
Dánsko	66	3	5	2	3	3	15	5	3	3	3	2	3	6	3	2	2
Nemecko	147	13	13	3	6	7	7	5	14	10	11	12	14	4	4	2	8
Grécko	55	2	2	7	3	2	4	7	3	3	3	2	3	3	4	2	2
Španielsko	151	7	9	11	7	6	33	16	3	7	7	4	10	5	9	10	4
Francúzsko	168	14	8	5	15	11	18	16	12	12	6	6	6	3	6	4	12
Írsko	61	7	3	3	3	3	9	3	3	3	3	2	3	4	3	2	2
Taliani	126	10	5	5	8	5	8	14	6	8	15	3	7	3	12	10	4
Luxembursko	30	2	2	1	2	1	3	1	3	3	2	1	1	2	1	1	1
Holandsko	88	6	6	3	6	4	14	7	6	7	3	3	7	3	4	2	2
Rakúsko	52	4	4	2	3	2	3	3	3	3	7	2	3	3	3	2	2
Portugalsko	51	3	3	3	4	2	6	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Fínsko	45	3	3	2	2	1	4	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Švédsko	54	3	3	2	3	2	10	3	3	3	3	2	3	4	3	2	2
Spojené kráľovstvo	113	7	4	10	10	4	24	12	7	7	3	3	5	4	3	2	4
EÚ spolu	1 260	88	74	59	79	56	161	101	74	78	75	49	75	53	64	47	53
Island	67	2	2	1	2	1	29	2	3	3	2	1	1	12	1	1	1
Nórsko	125	3	3	2	3	3	46	28	3	3	3	3	3	10	3	3	3
EHP spolu	1 452	93	79	62	84	60	236	131	80	84	80	53	79	75	68	51	57

(*) Česká republika, Estónsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovensko a Slovensko vstúpili 1. mája 2004 do Európskej únie. Pre nové členské štáty je vhodné, aby sa zúčastňovali na programe monitorovania čo najskôr. Pripúšťa sa však, že pre tieto nové členské štáty by bolo vhodné predvídať prechodné dojednanie a že pre tieto nové členské štáty sa preto neodporúča žiadna podrobná minimálna frekvencia náhodného monitorovania zameraného na prítomnosť dioxínov, furánov a PCB podobných dioxínom v potravinách.

Poznámky k tabuľke

- (1) Hodnoty uvedené v tabuľke sú minimálne hodnoty. Členské štáty môžu odobrať viacero vzoriek. Dodatočné vzorky by bolo najvhodnejšie odobrať z kategórií potravín, ktoré podstatne prispievajú k vystaveniu: napr. mäso a mäsové výrobky, ryby a mliečne výrobky (mlieko získané na farme).
- (2) **Mäso a mäsové výrobky:** Okrem uvedených kategórií by sa malo odobrať niekoľko vzoriek z konského mäsa, kozieho mäsa, králičieho mäsa a v obmedzenom množstve z voľne žijúcej zveri.
- (3) **Ryby a výrobky z rýb:** Odber vzoriek z voľne žijúcich rýb a výrobkov akvakultúry podľa druhu by mal byť primeraný výlovu a výrobe akvakultúry. Na usmernenie sa môžu použiť údaje o výlove a produkcii rýb a výrobkov z nich, týkajúce sa špecifických druhov, ktoré sú k dispozícii v brožúre *Číslo a fakty týkajúce sa spoločnej politiky v oblasti rybolovu (CFP) – základné údaje týkajúce sa spoločnej politiky v oblasti rybolovu*, Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2004.

S použitím týchto údajov môžu nasledujúce počty vzoriek, ktoré sa majú odobrať na druh rýb a na výrobok z rýb, slúžiť na usmernenie.

Výlov (pre členské štáty ≥ 10 odporúčaných vzoriek)

Dánsko: 15 vzoriek \rightarrow 4 sled', 4 slávka jedlá, 7 ostatné

Španielsko: 33 vzoriek \rightarrow 7 tuniak pruhovaný, 4 sardinka, 5 tuniak žltoplutvý, 2 kranas obyčajný, 2 tuniak veľkooký, 13 ostatné

Francúzsko: 18 vzoriek \rightarrow 3 tuniak pruhovaný, 3 tuniak žltoplutvý, 2 sardinka, 2 kranas obyčajný, 2 sardela, 6 ostatné

Holandsko: 14 vzoriek \rightarrow 4 malá sardinka, 2 kranas obyčajný, 3 sled', 2 makrela a 3 ostatné

Švédsko: 10 vzoriek \rightarrow 5 sled', 4 šprot obyčajný a 1 treska

Spojené kráľovstvo: 24 vzoriek \rightarrow 6 makrela, 4 sled', 3 treska jednoškrvná, 2 treska a 9 ostatné

Výrobky akvakultúry (pre členské štáty > 5 odporúčaných vzoriek)

Dánsko: 5 vzoriek \rightarrow 4 pstruh a 1 úhor

Nemecko: 5 vzoriek \rightarrow 2 slávkovité, 2 pstruh a 1 kapor

Grécko: 7 vzoriek \rightarrow 3 pleskáč, 2 kanicovité, 1 slávkovité a 1 ostatné

Španielsko: 16 vzoriek \rightarrow 8 slávkovité, 3 pstruh, 1 pleskáč, 1 ustrica, 1 tuniak a 2 ostatné

Francúzsko: 16 vzoriek \rightarrow 8 ustrica, 4 slávkovité, 3 pstruh, 1 kapor

Taliansko: 14 vzoriek \rightarrow 6 slávkovité, 3 mušle, 3 pstruh, 1 kanicovité, 1 pleskáč

Holandsko: 7 vzoriek \rightarrow 4 slávkovité, 1 úhor, 1 ustrica a 1 sumec

Spojené kráľovstvo: 12 vzoriek \rightarrow 9 losos, 2 pstruh a 1 hrebenatka

- (4) **Mlieko a mliečne výrobky:** Najmenej 4/5 vzoriek mlieka by mali byť odobraté z mlieka získaného na farme (najmä kravské mlieko). Takisto je vhodné odobrať dodatočné vzorky mlieka a mliečnych výrobkov z iného zdroja, ako je kravské mlieko (napr. kozie mlieko atď.).
- (5) **Vajcia:** Okrem slepačích vajec by sa tiež mali odobrať vzorky kačacích vajec, husacích vajec a prepeličích vajec.
- (6) **Oleje a tuky:** Bolo by vhodné okrem rybieho oleja odobrať aj vzorky potravinových doplnkov na báze rybieho oleja (oleje z tela rýb a oleje z pečene rýb).
- (7) **Zelenina:** Najmä listová zelenina, ako aj zemiaky a iná koreňová a hlúžová zelenina:

Ovocie: vrátane bobúľ a jahôd.

PRÍLOHA II

A. Vysvetlivky k formuláru o výsledkoch analýzy dioxínov, furánov, PCB podobných dioxínom a ostatných PCB v potravinách1. *Všeobecné informácie o analyzovaných vzorkách*

Krajina: názov členského štátu, v ktorom sa uskutočnilo monitorovanie.

Rok: rok, v ktorom sa vykonalo monitorovanie.

Výrobok: analyzovaná potravinová položka – potravinovú položku opíšte pokiaľ možno najpresnejšie.

Štádium uvedenia na trh: miesto, kde bol výrobok (vzorka) odobratý.

Tkanivo: časť analyzovaného výrobku, napr. tuk alebo sval.

Uvedenie výsledkov: výsledky sa musia uviesť na základe, na ktorom boli stanovené maximálne hodnoty (nariadenie Rady (ES) č. 2375/2001). V prípade analýzy PCB, ktoré nie sú podobné dioxínom, sa odporúča uviesť hodnoty rovnakým spôsobom.

Spôsob odoberania vzoriek: náhodné odobratie vzorky – výsledky analýzy cieľovej vzorky tiež možno oznámiť, avšak musí byť jasne uvedené, že ide o cieľnú vzorku, ktorá nevyhnutne neodráža bežné hodnoty.

Metódy: použitá metóda.

Akreditácia: uveďte, či je analytická metóda akreditovaná, alebo nie.

Neistota (%): percento neistoty zahrnuté do analytickej metódy.

2. *Špecifické informácie o analyzovanej vzorke*

Počet vzoriek: počet vzoriek toho istého analyzovaného výrobku. Ak máte výsledky viacerých vzoriek, ako je počet vyznačených stĺpcov, jednoducho pridajte nové stĺpce s číslom na konci formulára.

Metóda výroby: tradičná/organická (čo najpodrobnejšia).

Oblasť: pokiaľ je to relevantné, oblasť alebo región, kde bola odobratá vzorka, a ak je to možné, s uvedením, či ide o vidiek, mestskú oblasť, priemyselnú oblasť, prístav, otvorené more atď., napr.: Brusel – mestská oblasť, Stredozemné more – otvorené more.

Počet čiastkových vzoriek: ak ide pri analyzovanej vzorke o hrubú vzorku, mal by sa uviesť počet čiastkových vzoriek (počet jednotlivých odobratých vzoriek). Ak sa výsledok analýzy zakladá iba na jednej vzorke, uvedie sa jedna vzorka. Počet čiastkových vzoriek sa v hrubej vzorke môže meniť, preto ho uveďte pre každú vzorku osobitne.

Obsah tuku (%): obsah tuku vo vzorke v percentách.

Vlhkosť (%): vlhkosť vzorky v percentách (ak je známa).

3. *Výsledky*

Dioxíny, furány, PCB podobné dioxínom: výsledky každého kongeneru je potrebné uviesť v ppt – pikogram/gram (pg/μg).

PCB, ktoré nie sú podobné dioxínom: výsledky každého kongeneru je potrebné uviesť v ppb – mikrogram/kilogram (μg/kg).

LOQ: (Limit of quantification): medza kvantifikovateľnosti v pg/g alebo µg/kg (pre PCB, ktoré nie sú podobné dioxínom).

LOD: (Limit of detection): medza dokázateľnosti v pg/g alebo µg/kg (pre PCB, ktoré nie sú podobné dioxínom).

Pokiaľ ide o analyzované kongenéry, ktorých hodnota je nižšia ako medza dokázateľnosti (LOD), je potrebné do kolónky uviesť: ≤ LOD (LOD je potrebné uviesť ako hodnotu).

Pokiaľ ide o analyzované kongenéry, ktorých hodnota je nižšia ako medza kvantifikovateľnosti (LOQ), je potrebné do kolónky uviesť: ≤ LOQ (LOQ je potrebné uviesť ako hodnotu).

Pokiaľ ide o PCB kongenéry analyzované dodatočne s PCB-7 a PCB podobných dioxínom, vo formulári je potrebné doplniť číslo PCB kongenéro (napr. 31, 99, 110 atď.). Ak je vzorka podrobená analýze pre viaceré PCB kongenéry, ako je počet vyznačených riadkov, na konci formulára jednoducho pridajte nové riadky.

4. Poznámky

Okrem použitej metódy extrakcie tuku sa má táto kolónka použiť aj na dodatočné poznámky o predložených údajoch.

B. Formulár výsledkov analýz zameraných na špecifikáciu kongenérnych dioxínov, furánov, PCB podobných dioxínom a ostatných PCB v potravinách

Krajina	
Rok	
Výrobok	
Štádium uvedenia na trh	
Tkanivo	
Uvedenie výsledkov	
Spôsob odobrania vzoriek	
Počet vzoriek	
Metóda výroby	
Oblasť	
Počet častkových vzoriek	
Obsah tuku (%)	
Vlhkosť (%)	

Poznámky
Metóda extrakcie tuku:

1.	Dioxíny a furány (pg/g)	Kongenéry	TEF	LOD	LOQ	Návratnosť (%)	Výsledky	TEQ
	Metódy	2,3,7,8 – TCDD	1					
	Zistenie	1,2,3,7,8 – PeCDD	1					
	Jednotka	1,2,3,4,7,8 – HxCDD	0,1					
	Akreditácia	1,2,3,6,7,8 – HxCDD	0,1					
	Neistota (%)	1,2,3,7,8,9 – HxCDD	0,1					
		1,2,3,4,6,7,8 – HpCDD	0,01					
		OCDD	0,0001					
		2,3,7,8 – TCDF	0,1					
		1,2,3,7,8 – PeCDF	0,05					
		2,3,4,7,8 – PeCDF	0,5					
		1,2,3,4,7,8 – HxCDF	0,1					
		1,2,3,6,7,8 – HxCDF	0,1					
		1,2,3,7,8,9 – HxCDF	0,1					
		2,3,4,6,7,8 – HxCDF	0,1					
		1,2,3,4,6,7,8 – HpCDF	0,01					
		1,2,3,4,7,8,9 – HpCDF	0,01					
		OCDF	0,0001					

Spolu TEQ-PCDD/PCDF	
Horná hranica	
Stredná hranica	
Dolná hranica	

2.	Neorto PCB (pg/g alebo ng/kg)	PCB kongenéry	TEF	LOD	LOQ	Návratnosť (%)	Výsledky	TEQ
	Metódy	PCB-77	0,0001					
	Zistenie	PCB-81	0,0001					
	Jednotka	PCB-126	0,1					
	Akreditácia	PCB-169	0,01					
	Neistota (%)							
		PCB kongenéry	TEF	LOD	LOQ	Návratnosť (%)	Výsledky	TEQ
		PCB-105	0,0001					
		PCB-114	0,0005					
		PCB-118	0,0001					
		PCB-123	0,0001					
		PCB-156	0,0005					
		PCB-157	0,0005					
		PCB-167	0,00001					
		PCB-189	0,0001					

Spolu TEQ-PCB	
Horná hranica	
Stredná hranica	
Dolná hranica	

